Een gezonde ambitie die gestoeld is op gecalculeerde risico's en een verantwoorde financiele situatie helpen onze stad vooruit. Een stad die zich ontwikkelt met mooie projecten zoals het Maankwartier, het Parkstadtheater met haar prachtige omgeving en Schinkel Zuid, zijn voorbeelden waar ons college en raad de juiste keuzes hebben gemaakt, zonder daarmee andere doeleinden van ons beleid te verwaarlozen. Ook buiten het centrum is fors geïnvesteerd. Zo ligt Heerlerheide er nu goed bij. En op de Heerlerbaan ontwikkelt zich een fraai wijkcentrum.

Maar Heerlen is meer dan stenen voorzitter. De mensen, die zijn natuurlijk het belangrijkste. Heerlen is een sociale stad. Sommigen zullen zeggen een te sociale stad. Die laatste mening is gebaseerd op de aantrekkingskracht van kansarmen die van heinde en verre Heerlen zien als een woonwalhalla.
T.a.v. dit laatste worden nu gelukkig maatregelen getroffen die dit fenomeen moeten tegengaan. De OPH zal scherp blijven letten op de invulling en resultaten van deze maatregelen. Maar hoe dan ook, Heerlen heeft altijd oog en hart gehad voor de minder gelukkigen in onze samenleving. En daar mogen we trots op zijn. Dat kost wel wat; veel inspanningen en ook gewoon veel geld. Het sociale domein verspijkert immers 55% ofwel 280 miljoen van de totale begroting.

Laten we eens wat dieper ingaan op de financiële huishouding en daaraan gekoppelde risico's.
Zoals u weet komt onze stad uit een diep financieel dal. Door middel van doordacht, zuinig beleid, vormgegeven in een mede door de OPH geïnitieerd Herstelplan, heeft de stad zich ontworsteld aan de financiële malaise en de dreigende curatelestelling door de Provincie , af kunnen wenden.
Tot zover het goede nieuws voorzitter.

We weten allemaal dat het in onze stad verre van koek en ei is. Velen in kwetsbare buurten leven ongezond, ervaren armoede en zijn kansarm. Bekend zijn de lijstjes waar Heerlen een abonnement heeft op de onderste plaatsen.
Uit deze ellende is het programma Heerlen Noord voortgekomen. Iets dat de OPH volledig onderschrijft. Onduidelijk blijft echter hoe dit enorme project nu financieel geregeld is. Ondanks diverse verzoeken van onze kant is het nog steeds niet duidelijk; wat is nu de reguliere bijdrage aan de betreffende wijken en wat is nu daadwerkelijk het extra budget van de kant van de gemeente aan het programma?Dat zien we niet terug in de begroting 2025 en al helemaal niet in de meerjarenbegroting. Willen we de stad als geheel verder helpen dan is meerjarige , structurele steun voor dit programma van essentieel belang passend binnen verantwoorde financiële kaders. Je kunt toch niet opschrijven dat het programma Heerlen Noord, je belangrijkste opgave is voor de komende jaren en dan in de begroting niet duidelijk aangeven welke bijdrage je als gemeente daarvoor wilt vrijmaken? Ik neem aan dat u zich realiseert dat de toezichthoudende taak van deze Raad dan niet kan worden uitgevoerd.

Wat wel duidelijk is zijn de enorme bedragen die telkens weer worden vrijgemaakt voor de megalomane projecten van dit college. Culturele hoofdstad van Europa? Serieus ? Landsfort Herle staat nu weer wel op de begroting voor in totaal 4,5 miljoen. We hadden toch een toezegging van de kant van wethouder Clemens dat deze plannen voorlopig zouden worden uitgesteld? Zijn we voor de gek gehouden?Let wel, een gezonde ambitie m.b.t. stadsontwikkeling onderschrijft de OPH absoluut. Maar blijf wel met twee benen op de grond staan. Alstublieft zeg. Heerlen moet groeien naar 100.000 inwoners. Prima, maar zorg eerst eens goed voor alle huidige bewoners.
Ontwikkel de leefomgeving in Hoensbroek fatsoenlijk en hou de inwoners daar niet aan het lijntje met een flutbedrag dat in deze begroting hun kant opgaat en de beloftes van medezeggenschap. Een buurtpunt in de Hoofdstraat waar mensen met klachten terecht kunnen is echt onvoldoende. De

Muziekschool laten bungelen (geen geld) maar wel Blender zo goed als gratis huisvesten in het centrum. Hoe komt dat over?

De grote centrumprojecten moeten deels gefinancierd worden uit een extreme verhoging van de gemeentelijke belastingen. Mooi dat u de armlastigen volledig ontziet van deze belastingen. Maar een verhoging van 5% doorvoeren voor mensen met een normaal inkomen terwijl landelijk deze verhoging op de inflatiecorrectie van 2,8 % ligt, is voor de OPH volstrekt onaanvaardbaar. Vind u dit wel redelijk? En los daarvan, zijn bij deze lastenverhoging niet enkele treden van de Ladder van Lodewijks overgeslagen? In de Kaderbrief 2025 wordt deze immers als methodiek genoemd bij het komen tot bezuinigingsvoorstellen.

Met tegenvallers wordt amper rekening gehouden. Is ons reservepotje niet leeg als we dadelijk moeten betalen voor vallende panelen van het gemeentehuis, als we dit jaar alweer naar verwachting 4 tot 5 miljoen extra moeten ophoesten om de zorgbehoefte van onze jeugd te betalen, als we bijna 1 miljoen voor het Erfgoedjaar (Lekker belangrijk, hoor ik Heerlenaren zeggen) ophoesten, als we structureel 1 miljoen extra salariskosten moeten betalen voor medewerkers vanJens, die we vergeten zijn mee te nemen in de aanbesteding Incluzio.
En dan de enorme financiële risico's die we lopen mbt de vastgoedinvesteringen die dit college aangaat om Zuyd Hogeschool te huisvesten op de Promenade. Om nog maar niet te spreken over wat dadelijk de tegenvallers zullen zijn mbt de bouw van Royal/Rivoli en het Romeins museum.

Onze schuldpositie als gemeente is nu al een van de allerslechtste van Nederland, met ongeveer 90% schuld (daar waar dit gemiddeld ongeveer 61% is) en een schuld per inwoner van maar liefst € 5238,-, daar waar dit gemiddeld in Nederland ongeveer €3400 is. Schulden moeten betaald worden, toch? De OPH houdt haar hart vast voorzitter.
Maar wel de vrijwilligersbijdrage wegbezuinigen . En dat terwijl deze stad een leegloop kent van vrijwilligers. Iedereen hier weet hoe belangrijk vrijwilligers zijn om mensen te verbinden. Verenigingen bloeden dood, maatschappelijke doelen redden het niet meer door gebrek aan mankracht, steeds meer buurtkroegen verdwijnen. De manier waarop de vrijwilligers van Sinterklaas in Heerlen zijn geschoffeerd. Om te huilen voorzitter.
Ook de buurtorganisaties ervaren dat de gemeente steeds verder van hen afdrijft. Er is sprake van geen oprechte aandacht en slechte communicatie. Dat is de dood in de pot voor de vele hardwerkende vrijwilligers in deze buurten. Zijn de buurtveiligheidsplannen inmiddels gekoppeld aan de buurtbeheersplannen? Zijn er al buurtbeheersplannen en wat staat daar in? Dit is toch niet voor niets opgenomen in het Coalitieakkoord?
Geen enkele visie van de kant van dit college hoe het vrijwilligersprobleem aangepakt moet worden maar wel praten over ' we moeten het samen doen' Doe hier wat aan College Heerlen!
En nee, het is niet gemakkelijk om hierop te acteren. En ja, overal in het land speelt deze problematiek. Maar dat legitimeert niet om niets te doen. De OPH heeft er i.i.g. over nagedacht voorzitter. Ik kom daar in de 2e termijn op terug.

En nu we het toch over gebrek aan verbinding hebben....Hoe verloopt de samenwerking binnen het Collegeteam, op al die andere dossiers waar wethouders elkaar moeten zien te vinden rond de grenzen van hun portefeuilles.
Neem als voorbeeld de portefeuilles Wonen en herstructurering. Die liggen logischerwijs in elkaars verlengde. Of het nu om woningen gaat die nieuw zijn of worden verbouwd, het gaat erom dat we samen oplossingen bieden rondom noodzakelijke, passende, kwalitatieve woningen. En dan ga je geen ruzie maken met woningcorporaties en ontwikkelaars met ruige uitspraken in de krant. Nee, dan

verwachten wij van het college dat zij een constructieve regisseursrol inneemt waarbij de optimale balans wordt gezocht tussen de belangen van verschillende partijen.
Uiteindelijk gaat het om het vinden van de juiste balans in middelen en aandacht voor mensen.

Een ander voorbeeld van mogelijke mismatch, zou kunnen worden onderzocht binnen het ambtelijke apparaat. Zijn daar de verhoudingen in kwalitatieve en kwantitatieve zin in balans als het gaat om fte's voldoende? Is Cultuur en Arbeidsmarkt niet oververtegenwoordigd t.o.v. bv Retail en de versterking van buurtgericht werken?

En dan ons Ouderenbeleid. Dit is volledig ondergesneeuwd. Elk jaar wordt hier minder geld voor vrij gemaakt door dit College. En dan te bedenken dat de bijdrage voor 2025 slechts 0,14% van de totale begroting is. U doet oudere inwoners hiermee echt tekort. Vaak is niet eens helder welke portefeuillehouder hier nu verantwoordelijk voor is. Iedereen, dus niemand. Lekker makkelijk. Dat is echt niet te tolereren. In het coalitie akkoord staat nota bene dat het ouderenbeleid steviger en effectiever wordt. Hier is niks van te zien, integendeel. Dansavonden en koffiekransjes bezoeken en samen op de foto. Dat is niet werken aan een gericht ouderenbeleid voorzitter, dat is gewoon window dressing en persoonlijke profilering. De OPH pleit voor serieuze invulling van de portefeuille Ouderenbeleid.
Hierbij onze inzet op dat punt;
Hoe staat het nu met de inzet van de ouderenadviseurs, de inzet van verhuiscoaches om zo ouderen te ondersteunen bij het vinden van een andere woning? Ook hierover zijn afspraken gemaakt in uw coalitieakkoord. De huisbezoeken aan 80-jarigen, de aanpak rondom digitaliseringsbehoefte, de concrete aanpak van eenzaamheid, de resultaten van de buurtschakel, het voorkomen en bestrijden van ouderenmishandeling, het behoud van brievenbussen, vervoersinitiatieven? Gericht beleid om ouderen passend in hun eigen wijk te laten wonen. Wat zijn hiervan de concrete resultaten?

Terug naar de uitvoeringscapaciteit…. Enorme uitvoeringsvragen liggen voor en wat doet dit college? Het brengt het aantal ambtenaren fors terug de komende jaren. Kunt u, of de relatief nieuwe gemeentesecretaris aangeven welke visie er op tafel ligt voor de komende jaren om het ambtelijke apparaat beter in te zetten met een betere verdeling over de verschillende werkgebieden? Liefst op een dusdanige manier waarop mensen met plezier voor de gemeente Heerlen werken. Want laten we eerlijk zijn, minder mensen en meer werk, het verzuimpercentage zal, explosief stijgen. En dat was al niet rooskleurig.

Samenvattend voorzitter, kan ik niet anders dan concluderen dat dit college op een onverantwoorde manier, te veel verkeerde keuzes maakt. Nogmaals. Ambitie? Zeker , maar wel met verantwoord financieel beleid. In balans, zodat we ook in de komende jaren een mooi Heerlen laten groeien.